

Novetats documentals de Recerca i Universitats

Departament de Recerca i Universitats
Maig 2022 #56

Llibres i documents seleccionats

ERC Advanced Grants 2021

Àrea de Suport a la Planificació, Anàlisi i Avaluació en l'Àmbit d'Universitats i Recerca. Departament de Recerca i Universitats, abril de 2022, 6 pàgines.

[Llegiu-ne més](#)

Doctoral education in Europe: current developments and trends. Survey

Hasgall, Alexander; Peneoasu, Ana-Maria. Council for Doctoral Education (EUA-CDE), abril de 2022, 27 pàgines.

[Llegiu-ne més](#)

Las universidades españolas: una perspectiva autonómica 2021

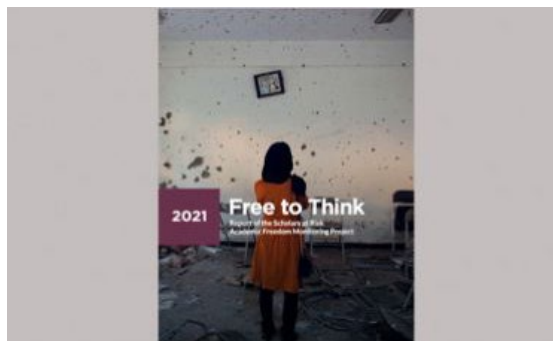
Fundación Conocimiento y Desarrollo, abril de 2022

[Llegiu-ne més](#)

Free to Think 2021. Report of the Scholars at Risk Academic Freedom Monitoring Project

Xarxa acadèmica internacional
Scholars at Risk, desembre de 2021,
116 pàg. ISBN 979-8-9851764-0-7

[Llegiu-ne més](#)

Knowledge-driven actions: transforming higher education for global sustainability

Grup d'Experts Independents sobre
les Universitats i l'Agenda 2030.
UNESCO (Organització Mundial de
les Nacions Unides per a l'Educació,
la Ciència i la Cultura). 2022, 101
pàgines. ISBN: 978-92-3-100505-3

[Llegiu-ne més](#)

Recursos electrònics

El web FEDER Recerca

Àrea de Planificació i Gestió del
FEDER. Direcció General de
Recerca. Departament de Recerca i
Universitats.

[Llegiu-ne més](#)

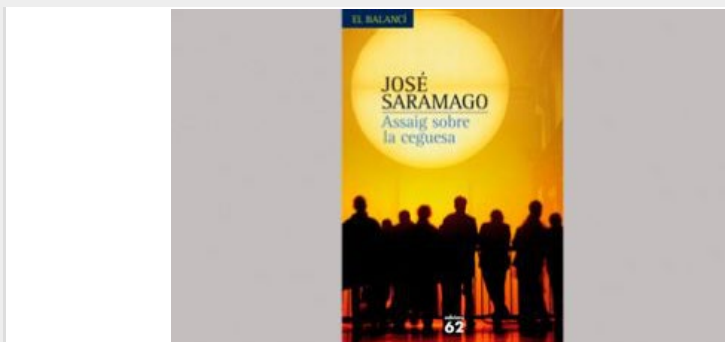
Espai Europeu de Dades Sanitàries

Comissió Europea, 2022

[Llegiu-ne més](#)

Divulgació científica

Assaig sobre la ceguesa

Saramago, José. Barcelona: Edicions 62, 2008, 319 pàgines. ISBN:

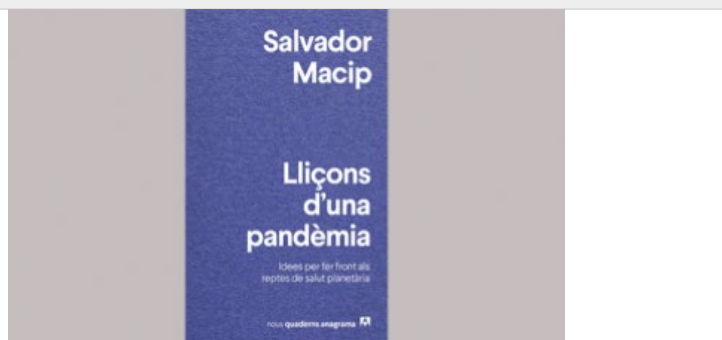
9788429762136.

[Llegiu-ne més](#)

Lliçons d'una pandèmia

Macip, Salvador. Barcelona: Anagrama, març del 2021, 92 pàgines. ISBN: 9788433916501.

[Llegiu-ne més](#)

Darrers butlletins electrònics publicats

- [Butlletins Recercat](#)
- [Butlletins AQU Catalunya](#)
- [Els Doctorats Industrials](#)

Revistes especialitzades

Accediu a les [revistes especialitzades](#) a les que està subscrit el Departament de Recerca i Universitats. Podeu consultar-hi els exemplars publicats i rebuts, els sumaris dels darrers números i el tipus de subscripció que tenim. Si us interessa algun article en particular, escriviu-nos un correu a biblioteca.recercaiuniversitats@gencat.cat

Més informació

- [Condicions de préstec](#)
- [Biblioteca Departament Recerca i Universitats](#)

[Alta](#) [Baixa](#) [Contacte](#)

ISSN: 2462-5426

ERC Advanced Grants 2021

Àrea de Suport a la Planificació, Anàlisi i Avaluació en l'Àmbit d'Universitats i Recerca. Departament de Recerca i Universitats, abril de 2022, 6 pàgines.

Enllaços relacionats

- **Accediu a la nota del Departament de Recerca i Universitats**
- **Accediu a la pàgina principal del butlletí**

A finals d'abril es va publicar la resolució dels ajuts Advanced Grants 2021 atorgats pel Consell Europeu de Recerca (ERC). En aquesta darrera edició, 253 investigadors amb carreres consolidades van guanyar beques per desenvolupar els seus projectes. Els ajuts, amb un valor mitjà de gairebé de 2,5 milions d'euros, ajudaran els investigadors més ambiciosos amb carreres consolidades a llançar els seus propis projectes, formar els seus equips i desenvolupar les seves millors idees.

Dels 253 ajuts atorgats en aquesta edició, 7 han estat rebuts per investigadors que desenvolupen la seva recerca a les institucions catalanes, xifra que representa un 2,8 % dels ajuts. D'aquests 7 ajuts, 3 van a la Universitat Autònoma de Barcelona, 2 a la Universitat Pompeu Fabra, 1 al Centre de Recerca en Economia Internacional (CREI), vinculat a la UPF, i 1 a l'Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (IMIM), vinculat a la UAB i la UPF.

En termes absoluts, Catalunya se situa com el 9è país que guanya més ajuts dels 22 que n'han rebut. Per fer la valoració també en termes relatius, s'han calculat indicadors que permetin una millor comparabilitat de les dades entre els països europeus. Així, s'ha vist que Catalunya se situa en 6a posició en la classificació d'ajuts rebuts per cada milió d'habitants, amb 0,91 ajuts per milió d'habitants, i en 3a posició en la classificació d'ajuts per cada miler d'investigadors, amb 0,23 ajuts per miler d'investigadors.

Per complementar l'anàlisi, s'ha cercat amb certa profunditat qui són els 7 investigadors líders dels projectes becats de les institucions catalanes i quin tipus de vinculació hi tenen. Es tracta de 4 dones (57 %) i 3 homes (43 %) que tenen entre 45 i 65 anys, amb una edat mitjana de 52,43 anys. Que els ajuts rebuts per investigadores se situïn al 57 % és una gran notícia si es compara amb les xifres dels darrers anys, ja que dels 36 ajuts Advanced Grants atorgats a investigadors catalans entre els anys 2014 i 2019, només 5 van ser per a investigadores (14 % del total).

Pel que fa a la nacionalitat, 4 són catalans (57 %) i els altres 3 tenen nacionalitat estrangera (43 %). Aquest percentatge d'investigadors estrangers premiats contrasta amb el 16 % de població estrangera que viu a Catalunya (segons dades Idescat) i el 4,8 % de PDI estranger al SUPC (segons dades Uneix), cosa que significa que es produeix una captació de talent significativa des de les institucions catalanes.

5 dels 7 investigadors (71 %) estan vinculats tant amb una universitat catalana com amb un centre de recerca, mentre que només 2 (29 %) tenen relació contractual únicament amb la universitat. En tots els casos en què la recerca es fa en una universitat catalana es tracta d'una universitat pública, concretament la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Pompeu Fabra. Els centres de recerca on exerceixen els 5 investigadors que trobem a la universitat i als centres són, d'una banda, l'Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (IMIM) i el Centre de Recerca en Economia Internacional (CREI), presents en la resolució ERC, i d'altra banda, el Centre d'Estudis Demogràfics (CED), l'Institute of Political Economy and Governance (IPEG), que no envia les dades a Uneix, i la Institució Milà i Fontanals del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC).

Tots els investigadors fan la recerca en la categoria d'investigador sènior, i destaquem que 5 (71 %) són ICREA (Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats).

Al conjunt de l'Estat espanyol s'han concedit un total de 13 ajuts, dels quals Catalunya ha rebut el 53,8 %. A escala espanyola hi ha 6 investigadors més que han obtingut una *Advanced Grant* de l'ERC, 5 dones i 1 home. D'aquests, 1 és nascuda a Catalunya, 4 a la resta de l'Estat i 1 als Estats Units. 4 d'aquests investigadors estan vinculats amb el CSIC. Els altres dos fan la recerca, respectivament, al Centro Nacional de Investigación sobre la Evolución Humana (CENIEH) i a la Fundació Donostia International Physics Center (DIPC).

Contrasta el fet que tots els investigadors catalans que han obtingut una *Advanced Grant* de l'ERC tinguin vinculació amb una universitat catalana o amb un centre de recerca que hi està vinculat, mentre que 5 dels 6 investigadors que han obtingut un ajut des de les institucions espanyoles pertanyen al CSIC o a un centre de recerca que no té cap vinculació amb el món universitari.

Comentari: Gemma Ibáñez Marí i Marc Arnijas Fàbregas. Àrea de Suport a la Planificació, Anàlisi i Avaluació en l'Àmbit d'Universitats i Recerca

Doctoral education in Europe: current developments and trends. Survey

Hasgall, Alexander; Peneoasu, Ana-Maria. Council for Doctoral Education (EUA-CDE), abril de 2022, 27 pàgines.

Enllaços relacionats

- [Accediu al document](#)
- [Accediu a la pàgina principal del butlletí](#)

Aquesta publicació ens proporciona una revisió actualitzada dels principals avenços en educació doctoral a Europa. Entre d'altres, ens permet conèixer les prioritats estratègiques i les principals àrees temàtiques en què estan involucrades actualment les universitats europees en l'àmbit de la formació doctoral, la situació de la formació en competències transversals o l'impacte de la pandèmia de la COVID-19 en la formació doctoral.

De la lectura se'n desprèn un conjunt internacional d'experiències compartides que poden ser d'utilitat per abordar els reptes als quals s'enfronta l'educació doctoral avui. L'informe exposa els resultats d'una enquesta, feta entre els mesos de març i maig del 2021, amb 138 respostes de 28 països europeus. Com en l'enquesta anterior, feta el curs 2017-2018, "[L'educació doctoral a Europa avui: enfocaments i estructures institucionals](#)", en aquesta es posa de manifest un reconeixement creixent del doctorat com a preparació per a un ampli ventall de carreres, però també apareixen algunes preocupacions creixents, com ara l'ètica i la integritat de la investigació i la ciència oberta.

Respecte a l'impacte de la pandèmia, malgrat les diferents accions governamentals, les respostes han estat coherents a tot Europa. S'aborda des de quatre temes: digitalització, finançament, internacionalització i benestar dels candidats.

Quant a la digitalització, en general, es reconeix que va permetre continuar les activitats i que algunes d'aquestes activitats (com ara l'accés a investigadors sènior, a entrevistats...) fins i tot funcionen millor en línia, però també es fa evident que alguns aspectes (com ara l'accés a instrumentació científica, l'accés a biblioteques i arxius especialitzats o l'accés a llocs per al treball de camp) es van perdre. Els efectes són molt diferents entre disciplines i situacions dels doctorands (equip tècnic disponible, connectivitat, responsabilitat de cures, entorn...). El 97 % de la població enquestada preveu que augmentarà l'ús de la formació en línia i més d'un 90 % veu increments similars en la mobilitat virtual, la supervisió en línia i la defensa en línia de les tesis.

Pel que fa al finançament, en general, les agències de finançament no van alterar els seus pagaments i es van concedir pròrrogues, encara que amb algunes diferències. Les finances personals dels doctorands també es van veure afectades negativament, amb alguns que van perdre feines a temps parcial durant els períodes de confinament. En general, l'impacte de la pandèmia en l'aspecte del finançament va ser neutral i la gran majoria (81 %) espera que no canviï.

Pel que fa al finançament, en general, les agències de finançament no van alterar els seus pagaments i es van concedir pròrrogues, encara que amb algunes diferències. Les finances personals dels doctorands també es van veure afectades negativament, amb alguns que van perdre feines a temps parcial durant els períodes de confinament. En general, l'impacte de la pandèmia en l'aspecte del finançament va ser neutral i la gran majoria (81 %) espera que no canviï.

Amb tots els viatges molt restringits i sense la possibilitat dels doctorands de passar temps en una altra institució i país, la internacionalització es va veure afectada, encara que de manera virtual es van mantenir les aliances internacionals en la formació de doctorands. Pel que fa a la mobilitat individual, a les aliances internacionals entre universitats i a l'accés futur a les instal·lacions internacionals, hi ha alguna diferència, però, en general, no s'esperen canvis importants respecte a la situació anterior a la pandèmia.

I, finalment, pel que fa al tema del benestar i la salut mental, l'enquesta posa de manifest que la sensació d'aïllament per als investigadors joves s'ha fet més freqüent a causa de la manca d'interacció social, com ara el fet que les reunions fossin en línia.

L'informe també ofereix una visió de la situació actual dels investigadors postdoctorals (quants n'hi ha, la durada mitjana de la feina que fan, la naturalesa del seu treball, la formació complementària que poden rebre mentre formen part d'una universitat...).

El llibre està disponible per demanar-lo en [préstec](#) i consultar-lo a la Biblioteca d'Universitats i Recerca.

Las universidades españolas: una perspectiva autonómica 2021

Fundación Conocimiento y Desarrollo, abril de 2022

Enllaços relacionats

- [Accediu a l'informe](#)
- [Accediu a la pàgina principal del butlletí](#)

S'ha publicat, per novè any consecutiu, aquest informe amb la informació actualitzada de tot el sistema universitari espanyol, dividida per comunitats autònomes, que ens dona a conèixer les característiques principals de persones matriculades i graduades, d'inserció laboral, de finançament i d'altres branques, com ara la investigació o la transferència de coneixement. La publicació la formen un total de 18 informes individuals, un per cada comunitat i un amb dades a escala estatal. Hi trobem les dades desglossades territorialment tant per comunitat com per universitats dins de cada comunitat.

L'informe ens dona la distribució per comunitats del nombre de persones matriculades i ja graduades, així com de personal docent i investigador i la proporció de dones en cada una d'aquestes categories, durant el curs 2019-2020. També ofereix el grau d'especialització i d'internacionalització dels alumnes de cada comunitat, a més d'indicadors del seu rendiment acadèmic. Respecte a l'oferta de les universitats públiques detalla, per comunitats, el percentatge de places ofertes que queden sense cobrir, les despeses per alumne o la recaptació per matrícules. També es recullen, per comunitats, altres indicadors com el nombre i la qualitat de les publicacions científiques, les patents, la despesa interna d'R+D del sector ensenyament superior o el nombre d'investigadors, i resultats relacionats amb el mercat de treball i la inserció laboral de les persones graduades.

Podeu consultar els resultats principals de l'informe i les principals comparacions entre comunitats a la [nota de premsa](#) que va fer la mateixa Fundació CYD.

En el capítol que l'informe dedica a Catalunya podreu comprovar els resultats que s'obtenen per a tots aquests indicadors estudiats, en conjunt, en comparació amb les altres comunitats autònomes espanyoles, i també desglossats per universitats catalanes. Es constata que el sistema universitari català és el tercer més gran de l'Estat, si considerem matriculats, graduats i pressuposts liquidats, el segon en titulacions i professorat i, un any més, el primer en publicacions.

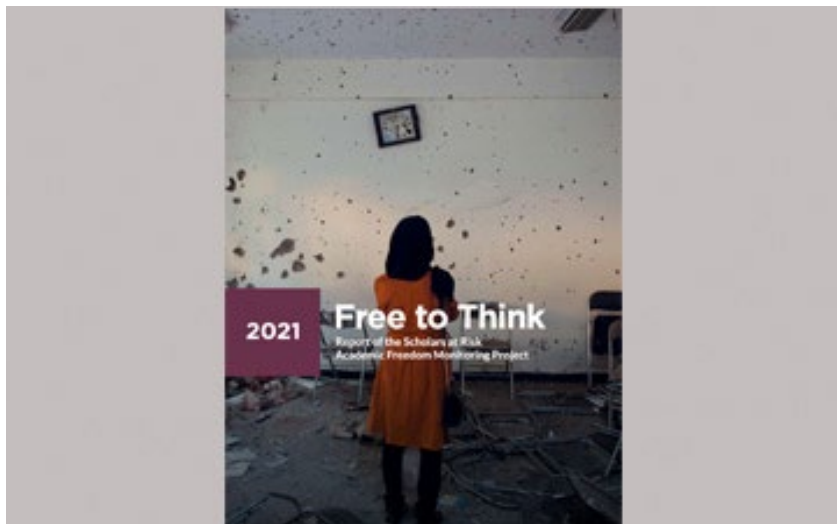
En general, el sistema universitari català ocupa posicions capdavanteres en tots els indicadors reportats, però destaca per una presència elevada d'alumnat en edat típica d'anar a la universitat; per la presència d'estudiants, graduats i professorat de nacionalitat estrangera; pel percentatge de titulats que pertanyen a disciplines STEM; per les especialitzacions en arts i humanitats i ciències de la salut; per tenir una taxa de rendiment (percentatge de crèdits aprovats respecte als matriculats) alta i una proporció de crèdits matriculats en segona i successives matrícules, baixa, i pel pes que representen els estudiants de màster i de doctorat sobre el total d'universitaris (cinquena i primera proporció respectivament entre les comunitats autònomes). En canvi, en proporció a altres comunitats, presenta nombres baixos de dones estudiants i d'especialització en ciències socials i jurídiques o no destaca en sol·licituds de patents. També presenta el percentatge més alt de catedràtics i titulats universitaris de més de 50 anys o uns preus mitjans alts de primera matrícula, tant de grau com de màster.

Pel que fa als diferents indicadors reportats respecte al mercat de treball i a la inserció laboral de les persones titulades, els resultats en general també són força positius. Es registra la taxa d'activitat i ocupació per als graduats superiors més alta de tot l'Estat (84,4 %).

Free to Think 2021. Report of the Scholars at Risk Academic Freedom Monitoring Project

Xarxa acadèmica internacional Scholars at Risk, desembre de 2021, 116 pàg. ISBN 979-8-9851764-0-7

Enllaços relacionats

- [Accediu al document](#)
- [Accediu a la pàgina principal del butlletí](#)

Aquest informe descriu els atacs contra acadèmics, estudiants i institucions d'educació superior a tot el món (332 en 65 països durant el darrer any). Els incidents van des de lleis que restringeixen la discussió fins a incursions armades als campus i assassinats.

S'hi descriuen atacs greus i violents de grups armats contra les comunitats educatives d'educació superior (com els assassinats d'estudiants i personal universitari de comunitats en campus de l'Afganistan, Nigèria i Myanmar) o altres atacs violents a protestes estudiantils a molts altres països (com Bangladesh, el territori palestí ocupat, el Pakistan, Tailàndia i Zimbàbue), però també casos en què les comunitats educatives van respondre als conflictes polítics greus o van ser percebudes com a fonts d'oposició a les autoritats (des del cop d'estat de Myanmar fins a l'erosió dels drets humans a Turquia).

Molts atacs no són directament violents, sinó que s'ha utilitzat un seguit de mesures legals coercitives, com ara la detenció i el processament, per restringir la investigació, l'ensenyament, l'expressió i l'associació, al·legant sovint motius relacionats amb la seguretat nacional, el terrorisme, la sedició i la difamació (es descriuen casos al Brasil, l'Índia, Hong Kong, Bangladesh i Bielorrússia).

Els governs també van restringir i frustrar la llibertat de moviment dels acadèmics i dels estudiants, que és essencial per al lliure flux d'idees a través de les fronteres, necessari per a una educació superior de qualitat i per construir una comprensió i una cooperació globals. Això ha inclòs sovint la denegació de visats, les deportacions d'estudiants i l'elaboració d'una llista negra d'estudiosos, com ara les sancions que va imposar el govern xinès a estudiants, investigadors i institucions de la Unió Europea, el Regne Unit o els Estats Units, o la restricció dels moviments d'estudiants i investigadors palestins establerta pel govern d'Israel. En altres casos, s'han perjudicat acadèmics o estudiants individuals.

L'informe també considera accions legislatives i administratives de les autoritats estatals i els legisladors que van amenaçar l'autonomia i la llibertat acadèmica de comunitats senceres d'educació superior, com ara la designació, feta pel president turc, d'un aliat polític com a rector de la Universitat del Bòsfor o l'aprovació de projectes de llei, als Estats Units, que prohibirien temes i àrees de discussió acadèmica a les aules, sobretot la teoria crítica de la raça.

D'acord amb l'informe, la xarxa acadèmica internacional **Scholars at Risk (SAR)** va denunciar 2.150 atacs contra comunitats d'educació superior en 113 països i territoris entre el gener del 2011 i l'agost del 2021. Més enllà del dany per a les persones i les institucions, l'informe remarca que aquests atacs socaven els sistemes d'educació superior sencers, perjudicant la qualitat de l'ensenyament, la recerca i el discurs al campus, restringint l'espai de la societat per pensar, qüestionar i compartir idees i perjudicant la capacitat única de l'educació superior per impulsar el desenvolupament social, polític, cultural i econòmic.

Scholars at Risk (SAR) és una xarxa internacional de més de 550 institucions i milers de persones en uns quaranta països. La seva missió és protegir les comunitats d'educació superior i els seus membres dels atacs violents i coercitius per tal d'ampliar l'espai de la raó i els enfocaments basats en l'evidència per resoldre conflictes i problemes. El Projecte de Monitoratge de la Llibertat Acadèmica del SAR identifica atacs a l'educació superior i n'informa per protegir els acadèmics i els estudiants vulnerables, responsabilitzar-ne els responsables i prevenir futures violacions.

El llibre està disponible per demanar-lo en préstec i consultar-lo a la Biblioteca d'Universitats i Recerca.

Knowledge-driven actions: transforming higher education for global sustainability

Grup d'Experts Independents sobre les Universitats i l'Agenda 2030. UNESCO (Organització Mundial de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura). 2022, 101 pàgines. ISBN: 978-92-3-100505-3

Enllaços relacionats

- [Accediu a l'informe](#)
- [Accediu a la pàgina principal del butlletí](#)

L'any 2020, la UNESCO es va associar amb la Universitat de Bergen per establir el Grup Global d'Experts Independents sobre les Universitats i l'Agenda 2030 (EGU2030). Aquest informe, publicat en línia el mes de febrer d'aquest any a la conferència sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de Bergen, és obra d'aquest grup, format per 14 experts independents.

Es destaca que les universitats tenen un paper i una responsabilitat específics per educar les noves generacions per a una societat sostenible i que, en aquest sentit, els ODS representen un repte aglutinador que apel·la a totes les universitats, cosa que s'ha de reflectir en plans i accions de recerca, educació i divulgació. En aquest informe es posen de manifest els nombrosos reptes associats amb les institucions d'educació superior en relació amb aquest tema. A més de les seves missions tradicionals lligades a la docència i a la recerca, al llarg del temps les institucions d'educació superior han exercit un paper clau en els canvis socials. Actualment, cal que aquestes institucions es replantegin sistemàticament el seu paper a la societat i reflexionin sobre com poden servir de catalitzadors vers una transició ràpida cap a la sostenibilitat. L'informe se centra en tres temes principals, ofereix exemples i recomanacions relacionades amb aquests temes i també aborda el paper global de les institucions d'educació superior a la societat.

La interdisciplinarietat i la transdisciplinarietat entre disciplines acadèmiques que requereixen els grans reptes, i el fet que cal implementar enfocaments més col·laboratius i establir estructures horitzontals entre disciplines científiques, són el tema principal. En segon lloc, es defensa que les universitats s'han d'obrir a diferents maneres de conèixer, i per promoure el coneixement global dels ODS han de ser espais que afavoreixin el diàleg entre una gamma àmplia de tradicions, institucions i epistemologies, però sempre dins el pensament racional i els coneixements científics. El tercer tema és la necessitat d'una presència més proactiva de les institucions d'educació superior a la societat mitjançant la creació d'aliances o associacions per transformar no només les seves pròpies activitats per tal d'abordar els ODS, sinó també les activitats dels diferents sectors de la societat: el govern, el sector privat, la societat civil o les organitzacions i comunitats socials.

L'informe també ofereix una sèrie d'exemples d'universitats o acadèmies de ciències que estan involucrant-se en temes relacionats amb la crisi climàtica i altres ODS i posa l'accent en la importància de proporcionar assessorament científic per al coneixement i la transformació de la societat. Defensa que les institucions d'educació superior han de tenir un paper imprescindible en la presa de decisions i que per fer-ho possible és necessari reforçar la difusió que ja fan i dirigir-la cap a la defensa del canvi, la transformació i l'impacte social. Finalment, els autors del Grup d'Experts, conscients de la diversitat de les universitats en general, així com dels contextos en què es troben, remarquen que cada institució d'educació superior ha de trobar, juntament amb els governs, la societat civil i el sector privat, la seva pròpia manera de contribuir als ODS i a un món més sostenible.

El llibre està disponible per demanar-lo en [préstec](#) i consultar-lo a la Biblioteca d'Universitats i Recerca.

El web FEDER Recerca

Àrea de Planificació i Gestió del FEDER. Direcció General de Recerca. Departament de Recerca i Universitats.

Enllaços relacionats

- [Web FEDER Recerca](#)
- [Projectes cofinançats FEDER Recerca](#)
- [Vídeo explicatiu del fons FEDER i el seu programa operatiu 2014-2020](#)
- [Accediu a la pàgina principal del butlletí](#)

El Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) té per objectiu contribuir al finançament d'actuacions orientades a impulsar la cohesió econòmica, social i territorial corregint els principals desequilibris regionals de la Unió mitjançant el desenvolupament sostenible i l'ajustament estructural de les economies regionals. Per fer possible aquest objectiu, una de les prioritats d'inversió és la destinada a potenciar la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació.

El [Programa operatiu FEDER de Catalunya 2014-2020](#) estableix les línies bàsiques per a la programació i l'execució dels fons FEDER a Catalunya. En aquest marc, l'objectiu principal de l'[Estratègia de comunicació del Programa operatiu FEDER 2014-2020 de Catalunya](#) és incrementar substancialment el nivell de coneixement per part de la ciutadania europea de la política regional implementada a través dels fons europeus. Per això, des de l'Àrea de Planificació i Gestió del FEDER de la Direcció General de Recerca, un dels agents facilitadors de les convocatòries i programes del Programa operatiu (PO) FEDER de Catalunya 2014-2020, des de fa uns mesos s'ha treballat intensament per dinamitzar i augmentar la quantitat i el tipus de contingut publicat al web [FEDER Recerca](#), una secció del web del Departament de Recerca i Universitats.

Actualment, al FEDER Recerca es poden trobar diversos apartats de caire més estàtic amb informació general per a ciutadania i beneficiaris potencials: una descripció sobre els fons estructurals i d'inversió europeus, detalls sobre els programes i actuacions que emanen d'aquest cofinançament i la normativa i documentació relacionada. El web també inclou informació per a la presentació i la gestió de cadascuna de les convocatòries en curs del PO FEDER 2014-2020.

En els últims mesos s'ha iniciat la publicació d'articles sobre projectes cofinançats en el PO 2014-2020 ja finalitzats, enfocats des d'un punt de vista divulgatiu per als ciutadans, a l'apartat Actualitat. L'objectiu és que els lectors puguin entendre com un ajut FEDER es materialitza de manera concreta en una millora per a la societat catalana o en la contribució a l'assoliment d'una fita científica global. D'aquesta manera, tots els articles inclouen declaracions dels responsables dels projectes ressenyats i una descripció planera i accessible de l'operació finançada.

A tall d'exemple recomanem un article sobre el cofinançament europeu per a la [construcció de l'Edifici Pasqual Maragall](#) de la convocatòria de projectes singulars institucionals d'infraestructures d'R+D, un altre sobre l'ampliació del Servei d'Estabulari de la Universitat Autònoma de Barcelona i una notícia sobre l'activitat de la unitat de transferència i coneixement de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.

Una altra novetat ha estat la finalització d'una **llista** completa de projectes cofinançats de totes les convocatòries gestionades des de l'Àrea FEDER del Programa operatiu 20214-2020 de Catalunya. Aquest repositori de projectes comprèn totes les operacions aprovades en el període 2014-2020 i inclou informació sobre el cofinançament atorgat, data de finalització, entitats beneficiàries i participants, i suport visual de tots els projectes. L'usuari que visita aquest apartat podrà fer-se la idea del volum econòmic d'aquest fons europeu alhora que descobrir el detall d'aquesta inversió pública en recerca per al sistema català de coneixement.

Comentari: Yolanda Jiménez. Àrea de Planificació i Gestió del FEDER. Direcció General de Recerca

Espai Europeu de Dades Sanitàries

Comissió Europea, 2022

Enllaços relacionats

- [Espai europeu de dades sanitàries](#)
- [Accediu a la pàgina principal del butlletí](#)

La Comissió Europea ha posat en marxa l'espai europeu de dades de salut dissenyat per permetre l'intercanvi segur de dades de salut. Els estats membres i el Parlament Europeu ara hauran de considerar la proposta i adoptar-la, eventualment. La Comissió preveu que aquest espai de dades pugui començar l'any 2025.

A més de permetre que la gent controlï i faci servir les seves dades de salut tant en el seu país de residència com en un altre estat membre i de fomentar un mercat únic dels productes i serveis de salut digital, aquest espai també proporciona un marc jurídic sòlid per a l'ús de les dades de salut en la recerca, la innovació, la salut pública, la formulació de polítiques i l'activitat reguladora.

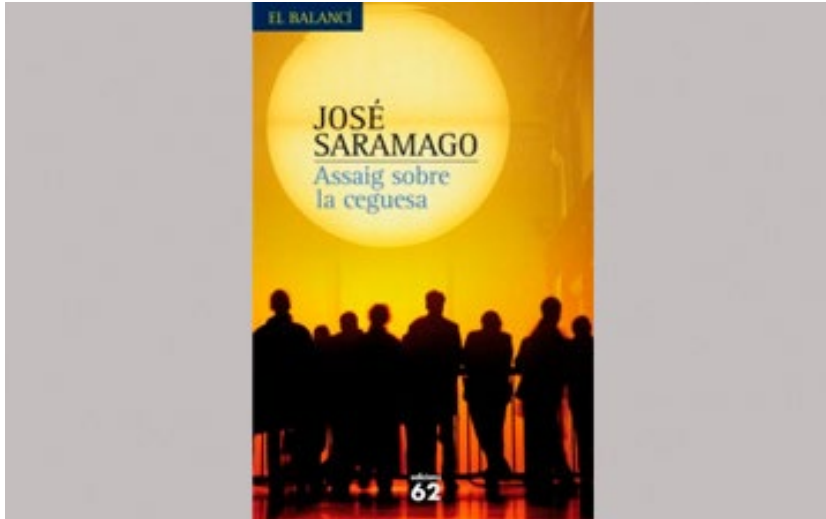
El nou marc garantirà que les dades siguin segures i en permetrà l'intercanvi transfronterer. Així, els investigadors tindran un accés més fàcil, barat i eficaç, encara que sota condicions estrictes, a un gran volum de dades de salut de qualitat, cosa que s'espera que fomentarà el descobriment i el desenvolupament de fàrmacs, vacunes i dispositius mèdics.

Per accedir a aquestes dades, els investigadors, les empreses o les institucions hauran de disposar d'un permís concedit per un organisme regulador de l'accés a les dades de salut que es crearà en tots els estats membres i només es concedirà l'accés si les dades sol·licitades es fan servir per a propòsits concrets, en entorns tancats i segurs i sense revelar la identitat de les persones.

Tant la Comissió Europea com els estats membres finançaran aquest espai a través de diferents fons i instruments. Per part de la Comissió (810 M€), aquests fons són el fons sanitari, digital i de recerca de la Unió Europea, l'EU4Health, el fons Digital Europe, la Connecting Europe Facility i el fons Horitzó Europa. Per part dels estats membres, la Recovery and Resilience Facility, el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) i Invest EU.

Assaig sobre la ceguesa

Saramago, José. Barcelona: Edicions 62, 2008, 319 pàgines. ISBN: 9788429762136.

Enllaços relacionats

- [Accediu a la pàgina principal del butlletí](#)

El 2022, el premi Nobel de Literatura (1998) José Saramago hauria fet cent anys. L'autor portuguès serà homenatjat també a Barcelona, en una adaptació teatral al Teatre Nacional de Catalunya de la que fora la seva obra més emblemàtica i sincera: *Assaig sobre la ceguesa*.

Per als qui encara no coneixen l'escriptura de Saramago, el centenari del seu naixement és un molt bon motiu per submergir-se en la lectura de la seva obra, però en especial d'*Assaig sobre la ceguesa*, que és, com el mateix autor la va definir, "la novel·la que plasmava, criticava i desemmascarava una societat podrida i desencaixada".

Escrita tres anys abans de rebre el Nobel, *Assaig sobre la ceguesa* és una novel·la molt dura i ara, més que mai, molt actual. Un matí, en anar a la consulta a treballar, un metge aturat en un semàfor de sobte es queda cec: és el principi d'una pandèmia que infectarà la societat sencera. Tothom està cec, tothom es mou acatant les ordres que reben sense preguntar-se quines són les raons per les quals han de seguir les indicacions imposades per l'imperi de la llei. La manca d'una actitud crítica submergeix la societat en una letargia, la metàfora de la qual és la ceguesa que omple de terror els seus personatges.

La narrativa colpidora de Saramago dibuixa un viatge a l'infern desolador, en què els sis personatges principals (sense nom, però descrits amb una precisió literària d'alçada) sofriran d'una manera extrema la lluita per la supervivència enmig d'una pandèmia més atroç que l'actual. I només la dona del metge se salvarà del contagi de la ceguesa, i serà els ulls de la novel·la i la guia d'aquells a qui vol salvar.

El ritme de l'obra és trepidant, desesperant, terrorífic... però és d'aquells llibres que no pots deixar de llegir fins que no l'acabes. I després en vols més. Saramago ens va regalar des d'un univers molt kafkià un assaig sobre la humanitat, la solidaritat, l'egoisme, el civisme, el que és humà i el que és demoníac amb aquesta obra, i al cap d'uns anys va continuar la història de la dona del metge en una altra obra mestra: *Assaig sobre la lucidesa*, que també convido a llegir juntament amb *Tots els noms*, *La caverna* o *L'home duplicat*.

Comentari: Eva Requena. Gabinet de la Consellera

El llibre està disponible per demanar-lo en [préstec](#) i consultar-lo a la Biblioteca d'Universitats i Recerca.

Lliçons d'una pandèmia

Macip, Salvador. Barcelona: Anagrama, març del 2021, 92 pàgines. ISBN: 9788433916501.

Enllaços relacionats

- [Accediu a la pàgina principal del butlletí](#)

Des del punt de vista col·lectiu, hem après alguna cosa d'aquesta pandèmia de la qual esperem estar vivint les acaballes? Més aviat sembla que molt poca cosa i, com més avancem en el temps i més l'anem superant, penso que menys cosa. Com diu l'autor, convèncer la ciutadania comporta, en part, una paradoxa inevitable: com menys impacte social té una malaltia, menys importància hi dona la població i menys innecessàries considera que són les accions que han evitat o han d'evitar problemes semblants en un futur.

En aquest llibret, l'autor reflexiona sobre aspectes diferents de la pandèmia que creu que ens haurien de servir per actuar a partir d'ara per evitar o combatre millor altres possibles pandèmies que hi pugui haver en el futur. Fa un repàs dels punts clau que caldria tenir presents abans, durant i després d'una crisi sanitària futura.

El llibre té el do de reunir en 88 pàgines els missatges principals que tots hauríem de treure de la pandèmia i així, al final del llibre, els resumeix en 20 punts que hauríem d'integrar en els nostres plans de futur. Aquests punts van des de l'evidència que els microbis són un dels principals riscos de salut planetària fins a la necessitat de tenir preparat un protocol d'actuació genèric i ben coordinat globalment per reaccionar amb rapidesa, passant, per exemple, pel fet que cal incorporar els científics als processos de presa de decisions o que no serveix de res tenir mesures a punt si no es compta amb la cooperació de la població, entre altres qüestions.

És un llibre concís, lúcid, clar i al meu entendre molt oportú perquè ens desperta la memòria i ens esperona a no desapropiar el coneixement acumulat i saber-nos organitzar millor.

Comentari: Blanca Ciurana. Gabinet Tècnic

El llibre està disponible per demanar-lo en préstec i consultar-lo a la Biblioteca d'Universitats i Recerca.